

Η «γυάλινη οροφή»

Μετά τις εκλογές της περασμένης Κυριακής, η Νέα Δημοκρατία με πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη σχημάτισε μια, κατά γενική ομολογία, υψηλών δεξιοτήτων και προσδοκιών κυβέρνηση, με έκδηλο εκσυγχρονιστικό προφίλ. Ιδιαίτερα αρνητική εντύπωση, ωστόσο, προκαλεί η αριθμητικά εξαιρετικά χαμηλή παρουσία γυναικών σε αυτή: γυναίκες είναι μόλις τέσσερα από τα πενήντα ένα μέλη του νέου Υπουργικού Συμβουλίου! Η «οικογενειακή» φωτογραφία του Υπουργικού Συμβουλίου μετά τη τελετή της ορκωμοσίας είναι σχεδόν προκλητική – θα μπορούσε να είναι βγαλμένη από μια άλλη, μη δυτική, μη ευρωπαϊκή κοινωνία. Είναι γεγονός ότι η ΝΔ έχει εκλέξει το χαμηλότερο ποσοστό γυναικών στη Βουλή (14%) σε σχέση με τα υπόλοιπα πολιτικά κόμματα. Ωστόσο, ο Πρωθυπουργός και οι συνεργάτες του, με γνώμονα και τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της κυβέρνησης, εκτίμησαν ότι ένας μεγάλος αριθμός (21) μελών του Υπουργικού Συμβουλίου θα έπρεπε να είναι εξωκοινοβουλευτικά πρόσωπα. Άνθρωποι με υψηλό μορφωτικό επίπεδο που έχουν καταξιωθεί στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα.

Εάν η επιλογή των προσώπων πράγματι υπακούει σε αξιολογικά κριτήρια, τότε γιατί καταλήγουμε σε μια κυβερνητική σύνθεση στην οποία μόλις 5/51 είναι γυναίκες; Το ερώτημα είναι εύλογο, δεδομένου ότι ζούμε σε μια κοινωνία όπου οι μισοί και πλέον απόφοιτοι πανεπιστημίου και κάτοχοι διδακτορικών είναι γυναίκες. Επίσης, συναντάμε έναν ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό γυναικών σε υψηλές θέσεις, σε επιχειρήσεις, στη δημόσια διοίκηση κ.λπ.

Αραγε κατά την αναζήτηση του Πρωθυπουργού και των συνεργατών του για στελέχη με τεχνοκρατική επάρκεια και εμπειρία στους τομείς της οικονομίας και της διοίκησης δεν βρέθηκαν γυναίκες εξίσου άξιες και ικανές με τους τελικούς επιλεγέντες άνδρες, ώστε να αξιοποιηθούν στο νέο Υπουργικό Συμβούλιο; Είναι προφανές ότι στην πορεία της προς

Ντλία Αναγνώστου

την εξουσία η ΝΔ δεν προσπάθησε να εφαρμόσει κάποιες, έστω και χαλαρές, ποσοτώσεις, προκειμένου να αξιοποιηθεί σε κάθε βαθμίδα της κομματικής οργάνωσης και της πολιτικής στελέχωσης όχι μόνο ικανούς άνδρες, αλλά και ικανές γυναίκες. Αν το είχε κάνει, θα είχε σήμερα αρκετές γυναίκες μεταξύ των ηγετικών στελεχών και των συνεργατών του Πρωθυπουργού, από τις οποίες θα μπορούσε να επιλέξει για το νέο κυβερνητικό σχήμα.

Αυτή τελικά είναι και η λογική των ποσοτώσεων: είναι μέτρα προσωρινά που δεν υποσκάπτουν (όπως λανθασμένα υποστηρίζεται), αλλά αντίθετα ενισχύουν την αξιοκρατία στην πράξη. Η ανάγκη των ποσοτώσεων γίνεται εμφανής όταν η ανέλιξη γυναικών σε υψηλές διοικητικές και κυβερνητικές θέσεις προσκρούει στο εμπόδιο της «γυάλινης οροφής» (glass ceiling). Ενώ δηλαδή οι γυναίκες ξεκινούν με τα ίδια με τους άνδρες προσόντα και εφόδια μια επαγγελματική πορεία, όσο πιο ψηλά ανεβαίνουν σε θέσεις ευθύνης και εξουσίας, τόσο μειώνεται η παρουσία τους. Προφανώς αυτό δεν μπορούμε να το αποδώσουμε σε μια εγγενή γυναικεία αδυναμία, λ.χ. ότι οι γυναίκες είναι συνολικά λιγότερο άξιες και ικανές από τους άνδρες να πετύχουν σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικούς χώρους, όπως είναι η πολιτική.

Τα αίτια της «γυάλινης οροφής» είναι τα στεγανά που δημιουργούν οι παραδοσιακές αντιλήψεις για τους διακριτούς ρόλους των δύο φύλων. Παρά τη νομική ισότητα που έχει επιτευχθεί, την οικονομική χειραφέτηση και το υψηλό

μορφωτικό επίπεδο των γυναικών, εξακολουθεί να είναι βαθιά ριζωμένη, ακόμη και σε προηγμένες κοινωνίες, μια έντονη αμφισβήτηση και καχυποψία απέναντι στις γυναίκες όταν πρόκειται για την κατάληψη θέσεων εξουσίας. Ξεκινώντας από αυτή τη διαπίστωση, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει πολιτικές και μέτρα για να προωθήσει τη συμμετοχή των γυναικών σε υψηλές θέσεις διοίκησης επιχειρήσεων και πολιτικής εξουσίας. Είναι πιθανό ότι η πρόσφατη επιλογή της Κριστίν Λαγκάρντ και της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν σε ύψιστα αξιώματα της ΕΕ εμπεριείχε και έναν τέτοιο συμβολισμό.

1. Η ΓΥΑΛΙΝΗ ΟΡΟΦΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 14/07/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 14/07/2019

Σελίδα: 41

της νέας κυβέρνησης

Η νέα κυβέρνηση φωτογραφίζεται έξω από τη Βουλή. Ξεχωρίζει η κυρία Κεραμέως στην πρώτη σειρά. Οι υπόλοιπες 4 γυναίκες του Υπουργικού Συμβουλίου είναι χαμένες ανάμεσα στους άνδρες συναδέλφους τους

Ναι, είναι σημαντικό να υπάρχουν περισσότερες γυναίκες στην κυβέρνηση, καθώς η παρουσία ικανού αριθμού γυναικών πρέπει να καθρεφτίζει τις κοινωνικές μεταβολές και να μην προσπαθεί να τις αρνηθεί ή να τις καταστείλει. Γιατί η ισόρροπη συμμετοχή των φύλων προβάλλει πρότυπα ηγεσίας, τα οποία δεν μονοπωλούν άνθρωποι γένους αρσενικού. Στέλνει ένα μήνυμα στη νέα γενιά ότι οι ρόλοι, οι ευθύνες και η εξουσία κατανέμονται με βάση την πραγματική αξία κάθε ατόμου ανεξαρτήτως φύλου. Η σημειολογία μιας νέας κυβέρνησης που γεννά μεγάλες προσδοκίες πρέπει να

δίνει πολύ μεγάλο βάρος στη διάσταση του φύλου.

Ας ελπίσουμε ότι στην επόμενη σύνθεση του Υπουργικού Συμβουλίου η συμμετοχή των γυναικών θα είναι αισθητά μεγαλύτερη. Αυτό οφείλει να το λάβει υπ' όψιν του ο Πρωθυπουργός αν θέλει το κόμμα του να είναι ανοιχτό στην κοινωνία, αν πραγματικά θέλει να είναι, και όχι μόνο να ισχυρίζεται ότι είναι, Πρωθυπουργός όλων των Ελλήνων και των Ελληνίδων.

Η κυρία Ντία Αναγνώστου είναι επίκουρη καθηγήτρια στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, ερευνήτρια, [ΕΛΙΑΜΕΠ](#).

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΕΥΡΟΚΙΝΗΣΙΣ/ΜΠΟΛΑΡΗ ΤΑΤΙΑΝΑ